

Ropczyce, 2021-04-13

SO.0003.2.2021

Pan Dariusz Skórski
Radny
Rady Miejskiej w Ropczycach

W odpowiedzi na Pana interpelację z dnia 29.03.2021 r. w sprawie gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych, przekazuję odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji oraz wyjaśnienie odnośnie systemu:

Ad. 1.

Poniższa tabelka przedstawia ilości postępowań prowadzonych przez organ w kontekście „wyłapania” kolejnych brakujących osób w systemie. Przy omawianiu tabelki należy zwrócić uwagę, że w 2016r. nastąpiła zmiana systemu naliczania opłaty - z systemu gospodarstw na system od osoby. Dlatego ilość postępowań jak i informacji w tamtym czasie jest mniejsza, gdyż nie każda zmiana liczby osób prowadziła do zmiany opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Przyjęty w naszej gminie system informowania telefonicznego przed wszczęciem postępowania administracyjnego doskonale się sprawdza. Pozwala ograniczyć ilość postępowań przy zachowaniu skuteczności wyłapywania różnic. W tabeli znajduje się również informacja o osobach przybyłych do systemu w ciągu roku, niestety nie było możliwe wyliczenie, w tak krótkim czasie konkretnych informacji, gdyż jedyna możliwość takiej weryfikacji to przeglądanie każdej korekty deklaracji w danym roku. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż liczba osób, które zgłosiły się lub zostały zaewidencjonowane to jedna kwestia. Ciągłe jednak należy pamiętać o tym, że ludzie zmieniają liczbę zamieszkałych osób na minus. W latach 2013-2016 funkcjonował w naszej gminie inny system ewidencyjny podatników, z którego w prosty i szybki sposób nie możemy przeprowadzić analizy celem uzyskania żądanych danych.

	postępowania	informowanie	przybyłe osoby
2013	380	ok. 50	brak danych
2014	47	ok. 100	brak danych
2015	0	ok. 100	brak danych
2016	593	ok. 300	brak danych
2017	138	ok. 400	294
2018	109	ok. 400	212
2019	264	ok. 400	393
2020	165	ok. 400	384
03.2021	0	ok. 100	115

Ad. 2.

Przepisy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w art. 6j wymieniają trzy metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi według: liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, lub ilości zużytej wody z danej nieruchomości, lub powierzchni lokalu mieszkalnego. W naszej gminie na samym początku obowiązywał system naliczania opłaty od gospodarstwa, który był wariantem pierwszym wyżej wymienionych metod. Od kwietnia 2016 r. zmieniliśmy system na bardziej sprawiedliwy i przeszliśmy na naliczanie opłat od pojedynczego mieszkańca. W związku z tym, ponownie zbieraliśmy deklaracje od wszystkich mieszkańców naszej gminy. Nie braliśmy pod uwagę metody sprawdzania ilości mieszkańców według ilości zużytej wody ze względu na brak zwodociągowania całej gminy. Właśnie w związku z tym ta metoda nie sprawdziłaby się w naszym systemie naliczania opłat. Od 2016 r. dokonujemy comiesięcznej analizy danych pozyskanych z ewidencji ludności celem sprawdzenia nowo zameldowanych oraz przybyłych mieszkańców naszych miejscowości i porównujemy je ze zmianami jakie zostały dokonane w deklaracjach. Jeśli ktoś nie dokonał korekty, na początek telefonicznie - jeśli jest możliwość - wzywamy do złożenia wyjaśnień, a następnie wszczynana jest procedura administracyjna. W tabelce widać ilość pojedynczych przemeldowań z terenu całej Gminy Ropczyce, które rok rocznie były weryfikowane w celu zniwelowania rozbieżności w systemie opłat za gospodarowanie odpadami.

	zużycie wody	Meldunki
2013	0	382
2014	0	668
2015	0	676
2016	0	722
2017	0	919
2018	0	853
2019	0	960
2020	0	937
03.2021	0	274

Ad. 3.

Jak do tej pory nie zostało wszczęte ani jedno postępowanie administracyjne dotyczące nałożenia wyższej opłaty za brak prawidłowej segregacji. Zgodnie z ustawą takie postępowanie zostaje wszczęte w momencie zgłoszenia nieprawidłowości w segregacji odpadów przez firmę zajmującą się odbiorem odpadów gospodarczych.

Ad. 4.

Prawidłowość segregacji odpadów komunalnych kontrolowana jest systematycznie w gospodarstwach domowych. W poszczególnych latach przeprowadzonych zostało po kilkadziesiąt protokołarnych kontroli w tym zakresie: w 2017r.- 72 kontrole, w 2018r.- 72 kontrole, w 2019r.- 96 kontroli, w 2020r.- 96 kontroli.

Ze względu na specyfikę, dokonywane są one w terenie przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych podczas odbioru odpadów, na podstawie zawartej umowy.

Ad. 5.

W dniu 25 lutego został podpisany list intencyjny między Gminą Ropczyce a Gminą Miejską Świdnik na mocy, którego nawiązała się współpraca mająca na celu udostępnienie aplikacji wykrywającej niespójności w deklaracjach określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W chwili obecnej trwa proces dostosowywania aplikacji na potrzeby naszej Gminy i zbierania danych potrzebnych do analizy.

Ad. 6.

Wielkości dochodów i wydatków Gminy Ropczyce funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2013-2020

Rok	Rodzaj	Wykonanie	Należności na koniec roku	Zobowiązania na koniec roku	Suma końcowa
2013	dochody	549 695,69	21 613,90		571 309,59
	wydatki	434 707,12		183 060,00	617 767,12
różnica:		114 988,57	21 613,90	183 060,00	-46 457,53
2014	dochody	1 212 735,13	109 573,71		1 322 308,84
	wydatki	1 374 100,35		108 800,00	1 482 900,35
różnica:		-161 365,22	109 573,71	108 800,00	-160 591,51
2015	dochody	1 385 363,47	154 163,93		1 539 527,40
	wydatki	1 501 848,77		124 213,12	1 626 061,89
różnica:		-116 485,30	154 163,93	124 213,12	-86 534,49
2016	dochody	1 516 582,96	164 949,57		1 681 532,53
	wydatki	1 584 988,94		130 559,86	1 715 548,80
różnica:		-68 405,98	164 949,57	130 559,86	-34 016,27
2017	dochody	1 814 855,61	119 296,71		1 934 152,32
	wydatki	1 662 953,31		153 916,13	1 816 869,44
różnica:		151 902,30	119 296,71	153 916,13	117 282,88
2018	dochody	1 815 633,26	83 543,12		1 899 176,38
	wydatki	1 975 582,29		6 428,29	1 982 010,58
różnica:		-159 949,03	83 543,12	6 428,29	-82 834,20
2019	dochody	2 719 204,73	113 918,74		2 833 123,47
	wydatki	2 573 792,97		7 847,52	2 581 640,49

różnica:		145 411,76	113 918,74	7 847,52	251 482,98
2020	dochody	5 363 184,88	220 226,31		5 583 411,19
	wydatki	4 445 691,66		388 679,84	4 834 371,50
różnica:		917 493,22	220 226,31	388 679,84	749 039,69
łącznie różnica:		823 590,32			1 371 596,20

łączne funkcjonowanie systemu za lata 2013-2020

Rodzaj	Kwota
Dochody wykonanie	16 377 255,73
Wydatki wykonanie	15 553 665,41
Razem:	823 590,32

Powstałe w poszczególnych latach **nadwyżki** uzyskanych dochodów w stosunku do zrealizowanych wydatków na systemie zawsze były brane pod uwagę przy wyliczaniu i ustaleniu kolejnych stawek za odpady, które zostawały następnie uchwalane przez Radę Miejską w Ropczycach. Tak, więc nadwyżka z 2019r. w kwocie 145 411,76 zł wykazana w miesiącu kwietniu 2020r. była uwzględniana przy ustalaniu stawki na 2021 r.

Nadwyżka powstała z 2020r. w kwocie 917 493,22 zł będzie brana pod uwagę przy obliczaniu stawki pod kolejny przetarg w 2021 r. na funkcjonowanie systemu odpadów.

Nadwyżki środków zawsze pozostają w systemie zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach „.... środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami...”

Przy ustalaniu stawki bierze się pod uwagę stworzenie nadpłaty aby nie przytrafiła się sytuacja z lat poprzednich tj. deficyt na systemie, co skutkowało dokładaniem z innych podatków a to pociągało za sobą ograniczenia w realizacji niektórych zadań (np. budowa, remonty dróg, budowa nowych pkt oświetleniowych).

Jaki wynika z przedstawionych danych liczbowych dotyczących dochodów i kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami za lata 2013-2020, widać że w poszczególnych latach wystąpił **niedobór** pozyskanych dochodów w stosunku do zrealizowanych wydatków na systemie, a mianowicie:

2014 rok (-) 161 365,22 zł,

2015 rok (-) 116 485,30 zł,

2016 rok (-) 68 405,98 zł,

2018 rok (-) 159 949,03 zł.

W poszczególnych latach niedobory zostały pokryte w ciągu roku z dochodów własnych Gminy Ropczyce aby system mógł funkcjonować nieprzerwanie.

Ad. 7.

Odnosnie osobnego zamówienia publicznego na odbiór odpadów i osobnego na zagospodarowanie odpadów, to w Urzędzie Miejskim prowadzone są odcosne analizy w tym zakresie.

Brane są tutaj m.in. pod uwagę poziomy opłat za odpady w sąsiednich gminach oraz konstrukcja ich systemu odpadowego.

**Zestawienie stawek miesięcznych za odbiór odpadów komunalnych od 1 mieszkańca w zabudowie
jednorodzinnej i zagrodowej – obowiązujących na podstawie uchwał rad gminnych opublikowanych
w Dzienniku Urzędowym Woj. Podkarpackiego**

Gmina Ropczyce

Od kiedy	1.2014 niesegr	1.2014 segreg	2.2015 niesegr	2.2015 segreg	4.2016 Nieseg	04.2016 segreg	01.2017 niesegr	1.2017 segreg	1.2019 niesegr	1.2019 segreg	1.2020 segreg
Stawka do5os.wł. od6osób	śr.4,25	śr.3,75	śr.8,50	śr.4,50	14,00	5,50 4,50	14,00	6,25 5,25	22,00	9,75 8,75	19,50 18,50

Gmina Sędziszów Młp.

Od kiedy	4.2014 niesegr	4.2014 segreg	8.2014 niesegr	8.2014 segreg	1.2016 Niesegr	1.2016 segreg	1.2017 niesegr	1.2017 segreg	7.2019	1.2020	8.2020
Stawka do5os.wł. od6osób	9,00	4,50 4,00	10,00	5,50 5,00	15,00	6,80 5,90	15,00	7,60 6,70	14,00 13,00	19,50 18,50	23,50 22,50

Gmina Dębica

Od kiedy	2013 segr	2013 niesegr	03.2015 niesegr	3.2015 Segreg	03.2019 segreg	03.2019 niesegr	1.2020 Nieseg	1.2020 segreg	01.2021
Stawka	4,70	9,40	9,40	4,70	8,0	16,0	48,00	12,9	16,0

Miasto Dębica

Od kiedy	2013 nieseg	2013 segreg	4.2015 nieseg	4.2015 Segreg	1.2017 Nieseg	1.2017 segreg	4.2019 nieseg	4.2019 Segreg	4.2020	4.2021
Stawka	9,00	7,50	9,00	7,50	10,00	8,25	23,00	14,74	29,00	27,00

Z analizy powyższych wielkości nie potwierdza się, że osobne zamówienia publiczne na odbiór odpadów i osobne na ich zagospodarowanie daje pewność niższej opłaty za odpady dla mieszkańca – np. w gminie Miasto Dębica, mimo iż posiada ona blisko 30% udziału w spółce prowadzącej instalację komunalną w Paszczynie, stawki dla mieszkańca są około 30% wyższe niż w gminie Ropczyce.

Sytuacja Gminy Dębica mimo nieco niższych stawek niż w Ropczycach nie jest dobrym odcosnikiem ze względu na fakt posiadania przez Gminę Dębica udziału ponad 70% w spółce prowadzącej instalację komunalną w Paszczynie, co daje tej Gminie możliwość mocnego oddziaływania zarządczego na „swoją” spółkę, która zagospodarowuje odpady.

Przyszłe rozwiązania konstrukcji systemu odpadowego w naszej gminie, a co za tym idzie wysokość opłaty, opierać się będą na priorytecie dobra mieszkańców.

Wyjaśnienie odnośnie systemu:

W ramach budżetu na 2021 r. zostały zapisane następujące wartości po stronie dochodowej:

1. 5.380.176,00zł – według założeń przyjętych do budżetu na 2021 r.

Koszty funkcjonowania systemu to już składowa kilku elementów, o których mówi ustawa o utrzymaniu czystości i porządku. W art. 6r wymieniony jest następujący katalog kosztów na co w ramach systemu mogą zostać przeznaczone pozyskane dochody:

1. Przetarg na odbieranie, transport, zbieranie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych – 4.410.666,00 zł
2. Utrzymanie i prowadzenie PSZOKU – 133.618,00 zł
3. Obsługa administracyjna systemu – 132.691,20 zł
4. Edukacja ekologiczna – 10 000,00 zł
5. Zakup pojemników na odpady – 45 000,00 zł
6. Likwidacja dzikich wysypisk – 5 000,00 zł

W tym momencie należy wyjaśnić, iż są to ewidencjonowane elementy kosztowe tzn. można je zweryfikować na podstawie umów i wyliczeń na podstawie lat ubiegłych. Należy za to pamiętać o kilku bardzo ważnych kwestiach, które są niejako niewyliczalne, w okresie przeprowadzania przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów, a należy je uwzględnić przy tworzeniu budżetu dla danego zadania, mianowicie:

1. Przetarg na 2021 r. jest według nowych wytycznych, czyli jako zamawiający określamy możliwą ilość odpadów z każdej grupy, ale firma wycenia jednostkowo poszczególne grupy odpadów i w zależności od ilości płacimy comiesięczne faktury. Należy przewidzieć pewien poziom niedoszacowania ilościowego i zabezpieczyć ewentualne pojawienie się większej ilości śmieci w ciągu roku z założeń została przewidziana kwota 220.533,30zł
2. Uchwałą w 2020 r. wprowadziliśmy ulgę za kompostowanie odpadów bio przez właścicieli nieruchomości. W związku z wprowadzeniem tej ulgi należy zabezpieczyć pewien poziom środków w ramach opłaty, aby pokryć obniżki w związane z ulgą z założeń została przewidziana kwota 152.947,20zł
3. Kolejnym istotnym elementem niemierzalnych kosztów jest stworzenie zabezpieczenia na opłacenie kolejnych faktur. Jest to związane z nieściągalnością w ramach jednego roku budżetowego pełnej kwoty na pokrycie bieżących kosztów systemu.
4. Zaległość/nadpłata, która w roku przyszłym będzie wprowadzona w ramach rozliczenia bieżących wydatków funkcjonowania systemu.

Dokładnie na te elementy składa się różnica pomiędzy stroną dochodową, a wymienionymi kosztami systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Co sumarycznie po stronie kosztów w budżecie daje kwotę 5.380.176,00zł.

Podsumowując należy podkreślić, że wysokość opłaty na terenie naszej gminy drugi rok z rzędu jest na tym samym poziomie. Jest oczywiste, że tak mieszkańcy gminy jak i radni, burmistrz miasta i gminy, oczekiwaliśmy by stawki przyjęte były niższe. Droga do realizacji tych oczekiwań, jest po stronie Rządu i Sejmu RP. Od dawna środowiska samorządowe i specjaliści, publicyści zajmujący się problematyką przetwarzania odpadów komunalnych domagają się wdrożenia w polski system prawny Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów, to skrót oznaczający sprawiedliwe obciążenie kosztami przetwarzania odpadów producentów a nie jak obecnie w 90% koszty te obciążają konsumentów, czyli mieszkańców naszych gmin. Obniżenie stawek opłat od mieszkańców, sprzyałoby wprowadzeniu prawa objęcia nieruchomości niezamieszkałych obligatoryjnym programem gminnym wraz ze znaczącym podwyższeniem obecnych stawek nieodpowiadającym kosztom odbioru i przetwarzania od prowadzących działalność gospodarczą.

Na koniec pragnę przypomnieć Panu radnemu o skokowym wzroście tzw. „opłaty środowiskowej” w latach 2016-2019 z kwoty 120,76 zł do 170,00 zł, do obecnie obowiązującej 270 zł, za tonę składowanych odpadów. Ten „podatek” rządowy, podobnie jak podatki i opłaty w cenie paliwa i zasadność ich ustalania na tak wysokim poziomie, powinny być częścią dyskusji na forum samorządu i publicznym, by nasze gminne wspólnoty mieszkaniowe miały pełną informację o całokształcie kosztów systemu produkcji – odbioru – przetwarzania w Polsce. Tym samym zapobiegaliśmy jako samorząd terytorialny, narzucaniu lokalnym społecznościom rządowej narracji, że odpowiedzialni za wysokie stawki odbioru odpadów są wójtowie i radni gmin. Wierzę, że ten szczegółowy materiał przygotowany przez moich współpracowników z Urzędu Miejskiego wykorzysta Pan właśnie w tym celu.

Z poważaniem

Burmistrz
Bolesław Bujak